

**ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง
จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**

**CREATIVE LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS IN CENTRAL INSTITUTIONS RATCHABURI
PROVINCE UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION**

อำนาจ ไตรยราช

Amnat Triyarach

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Program, Faculty of Education, BangkokThonburi University

E-mail: 6633100230@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรเป็นครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 440 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 205 คน วิธิดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสาร และการวิจัย (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ(4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ(2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหาร สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study creative leadership of administrators in Central Institutions Ratchaburi Province under the Office of Vocational Education Commission; and (2) to compare creative leadership of administrators in Central Institutions Ratchaburi Province under the Office of Vocational Education Commission, according to teachers evaluation, classified by age, education level and work experience.

This research was a survey research. The population consisted of 440 teachers in Central Institutions Ratchaburi Province under the Office of Vocational Education Commission. The sample was

205 teachers, obtained by stratified random sampling technique. There were four steps of the research procedure: (1) study of documents and research review; (2) constructing research instrument; (3) collecting the data; and (4) analyzing the data. The instrument used for collecting data was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test and F-test.

The results were found that: (1) creative leadership of administrators in Central Institutions Ratchaburi Province under the Office of Vocational Education Commission in overall were at high level; and (2) comparison of creative leadership of administrators in Central Institutions Ratchaburi Province under the Office of Vocational Education Commission, according to teachers evaluation, classified by age and education level in overall were not different when classified by work experience in overall were different at .05 statistical significance.

Keywords: Creative Leadership, Administrators, Central Institutions Ratchaburi Province, The Office of Vocational Education Commission

บทนำ

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวทางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีความรู้และสมรรถนะเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนในศตวรรษที่ 21 รวมไปถึงเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา พัฒนานวัตกรรม และ การสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้มุ่งเข้าสู่อาชีพตามทักษะที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ รวมทั้งเป็นการ วางรากฐานการศึกษาไทยให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก (ดารุณี บุญครอง; 2560:24) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดัน ปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผน จัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ขับเคลื่อนนวัตกรรมเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดแก่ นักเรียนจนเกิดเป็นระบบการศึกษายุค 4.0 การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพมีการพัฒนาที่สมดุลเพื่อเสริมสร้าง การพัฒนาของประเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจน คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและมี ปัญหาเกี่ยวกับกำลังคนที่จะตอบสนองนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างมาก อันสืบเนื่องมาจากระบบและ วิธีการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถสร้างและกระจายโอกาส รวมทั้งคุณภาพการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคอุตสาหกรรมที่ผ่านมา ดังนั้น ระบบการศึกษาของประเทศไทยจึงถูกท้าทายจากแรงผลักดัน

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมค่อนข้างมากปัญหาของการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังต้องปรับและต้องพัฒนา ในอีกหลายด้านในความสำเร็จของโลกอาชีพ เมื่อวิเคราะห์ถึงศักยภาพของเด็กไทยและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ปัญหาที่ยังต้องให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงเพื่อพัฒนา เช่น ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านผลิควิชาชีพ และคุณวุฒิวิชาชีพ เป็นต้น ยังไม่มีศักยภาพเข้มแข็งพอหรือมาตรฐานที่ยังไม่อยู่ในระดับทัดเทียมกับนานาชาติ ปัจจุบันสังคมเริ่มหันมามองว่า ผลที่ทำให้เยาวชนมีคุณลักษณะเชิงต่อคุณภาพดังกล่าวนี้ เป็นเพราะปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย ยังไปไม่ถึงมาตรฐานที่ควร เป็นมุมมองของคนในสังคมที่มองในมิติดังกล่าว จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักการศึกษา นักวิชาการ นักบริหารการศึกษาทุกระดับ ทุกภาคส่วนต้องตระหนักและต้องหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อตอบโจทย์ให้สังคมหายข้องใจ และให้ ความไว้วางใจต่อไป ทั้งในปัจจุบัน และอนาคตกระทรวงศึกษาธิการให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายพัฒนาอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต การที่จะสามารถผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยกย่องคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์การศึกษาแห่งอนาคตของโลกอาชีพ และเชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในระดับชาติและระดับสากล ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสูงขึ้น พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการอาชีวศึกษาส่งเสริมศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษา และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผลิตพัฒนากำลังคนสายอาชีพ ตามที่กำหนดไว้นั้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา;2567:1-4)

ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนเกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาได้นั้น ย่อมต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก กล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (Systematic) จึงจะไม่ทำให้การบริหาร และการจัดการสับสนยุ่งยาก และล้มเหลว จำต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารเดิมที่ไม่พึงปรารถนา และไม่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา นั่นคือ เน้นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล หรือการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่ยอมรับมีความฉลาดทั้งทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และความฉลาดทางคุณธรรม รวมทั้งปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจึงจะสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา แต่เท่าที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดลักษณะดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนานตนเองให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาทีมงานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ขับเคลื่อนองค์กรด้วยยุทธศาสตร์ และกระบวนทัศน์การบริหารจัดการใหม่ๆ บริหารจัดการงบประมาณเพื่อส่งเสริมทรัพยากรและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของครู และบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานทั้งนี้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทั้งในด้านสมรรถนะวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้วินัย ทักษะชีวิต และทักษะด้านสารสนเทศเทคโนโลยี ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจึงเป็นภาระที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (ศศิธรดา แพงไทย;2559:9) จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการเตรียมการเพื่อให้บุคลากรเกิดความพร้อม และให้ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล บังเกิดผลสัมฤทธิ์เชิงบทบาทภารกิจที่เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา รวมถึงสอดคล้องและสนับสนุนต่อนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนระดับชาติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการบริหารและการจัดการศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีศักยภาพและใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคตโดยมุ่งผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกถึงความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการนำความคิดสร้างสรรค์ ความคิดใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ (เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์;2562:46) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของผู้ผู้นำที่มีความรอบรู้ นำความคิดใหม่ๆ มาใช้การแก้ปัญหา กระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรร่วมมือกันปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับ (วิโรจน์ สารรัตน์ อ่างถึงโน กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์; 2555:2) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นรูปแบบและกระบวนกรที่สามารถช่วยเหลือและนำบุคลากรในองค์กรตลอดจนสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งวิธีการปฏิบัติงาน การสร้างนวัตกรรมเพิ่มผลผลิตและการสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในองค์กร ผู้นำสามารถบริหารงานและสร้างบรรยากาศในการกระตุ้นทีมงานในองค์กรให้มีความร่วมมือในความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นวิธีการและนวัตกรรมใหม่ๆ แก่องค์กรเพื่อความเจริญก้าวหน้าและอยู่รอดในภาวะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สมชาย รุ่งเรือง;2560:43)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การพัฒนานักเรียน นักศึกษาให้มีคุณภาพ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีรูปแบบและกระบวนการบริหารงานที่สร้างบรรยากาศในการกระตุ้นครู และบุคลากรในสถานศึกษาทำงานเป็นทีมใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นวิธีการ นวัตกรรมใหม่ๆสามารถช่วยเหลือ ชี้นำครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาตลอดจนสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งวิธีการพัฒนาการเรียนการสอน การเพิ่มผลผลิตและการสร้างวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อความเจริญก้าวหน้าและอยู่รอดในภาวะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยการอาชีวศึกษาทั้งหมด 7 แห่งด้วยกัน เป็นสถานศึกษาที่ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อการพัฒนาประเทศโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงสนใจเล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยังขาดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่หลายประการในการพัฒนาและปรับปรุงทักษะการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลใช้ในการวางแผนพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

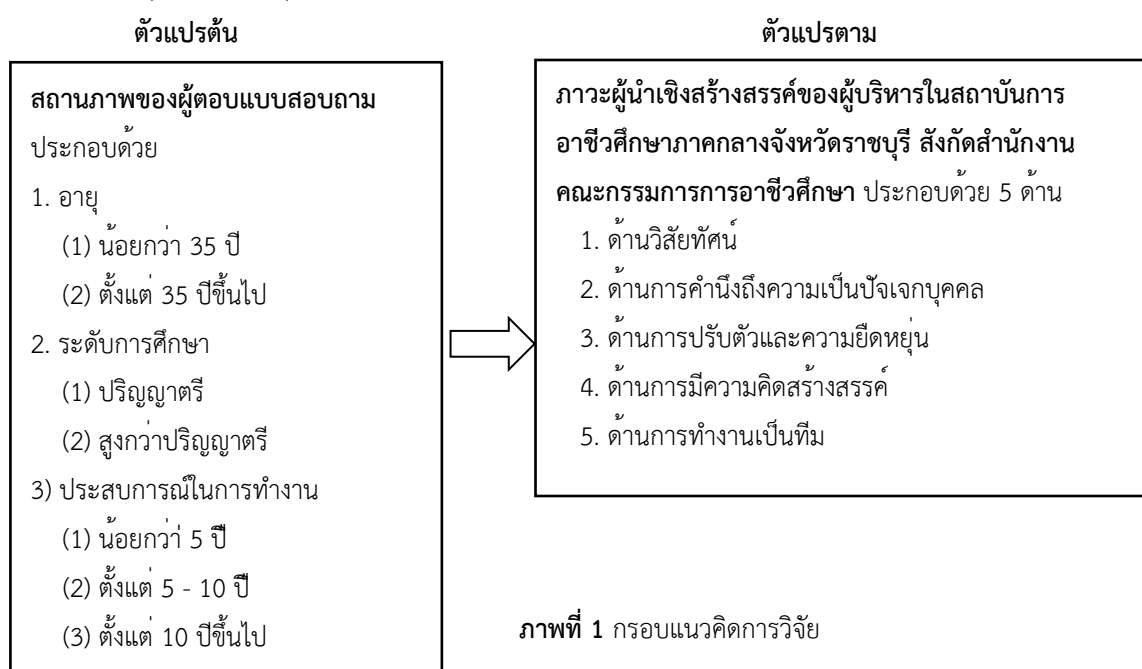
วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยนำกรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 แห่ง รวมประชากร จำนวน 440 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 205 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 1.2 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
- 1.3 ด้านการปรับตัว และความยืดหยุ่น
- 1.4 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์
- 1.5 ด้านการทำงานเป็นทีม

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

3.3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

- 1) อายุ
 - (1) น้อยกว่า 35 ปี
 - (2) ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป
- 2) ระดับการศึกษา
 - (1) ปริญญาตรี
 - (2) สูงกว่าปริญญาตรี
- 3) ประสบการณ์ในการทำงาน
 - (1) น้อยกว่า 5 ปี
 - (2) ตั้งแต่ 5 - 10 ปี
 - (3) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.3.2 ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์
- 2) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
- 3) ด้านการปรับตัวและความยืดหยุ่น
- 4) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์
- 5) ด้านการทำงานเป็นทีม

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 30 ข้อ ในขอบข่าย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการปรับตัวและความยืดหยุ่น	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการทำงานเป็นทีม	จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความต้องการเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท Likert (1967;90-95) อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด;2556) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ

4.2.2 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่างๆเพื่อกำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และนำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา โดยศึกษาปรับปรุงเครื่องมือจากการศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี ทั้ง 5 ด้าน

4.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขสำนวนและความถูกต้องของการใช้ภาษา ความครอบคลุมตามขอบเขต และนิยามศัพท์

4.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม เลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป และได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ

4.2.6 นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข และนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขการใช้ภาษาในแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

4.2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญจนมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างครูในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน

4.2.8 นำผลการทดลองใช้จาก ข้อ 3.7 มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

4.2.9 จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสถิติ ดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

5.1.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC)

5.1.2 ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.2.1 ร้อยละ (Percentage) / ความถี่ (Frequency)

5.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)

5.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 ทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

5.3.2 ทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลครูผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 205 คน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการปรับตัวและความยืดหยุ่น ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

1.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวม และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย วางแผนทิศทางการ

ทำงาน และดำเนินการตามเป้าหมายด้วยใจที่ยึดมั่นจนถึงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความคิดเชิงรุก กล้าตัดสินใจ กระทำอย่างมุ่งมั่นจนกว่าจะสำเร็จ และผู้บริหารมองอนาคต และคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นทุกมิติอย่างลึกซึ้งตามลำดับ

1.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้โอกาสครู และบุคลากรพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ผู้บริหารสำรวจความต้องการ พัฒนาการ และความสามารถของครูและบุคลากรแต่ละคน และผู้บริหารรับรู้และเข้าใจความรู้สึก อารมณ์และความต้องการของตนเองตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นตามลำดับ

1.4 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการปรับตัวและความยืดหยุ่น โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสามารถจัดการกับปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแผนการทำงานได้อย่างมีเหตุผล และผู้บริหารมีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัว และคล่องแคล่วในการทำงาน ตามลำดับ

1.5 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศในการคิดนอกกรอบ กระตุ้นให้ครู และบุคลากรได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ รองลงมาคือ ผู้บริหารใช้จินตนาการจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่เป็นประโยชน์ เอื้ออำนวยความสะดวกต่อสถานศึกษา และผู้บริหารให้โอกาสครู และผู้บริหารสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารก่อให้เกิดความคล่องตัวในการคิดแก้ปัญหา ตามลำดับ

1.6 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือ รับฟังปัญหาความต้องการ และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีทำให้เกิดแรงบันดาลใจ แรงปรารถนา แรงจูงใจให้ครูและบุคลากรอยากทำงานและผู้บริหารส่งเสริมให้ครู และบุคลากรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการประสานงานในทุกฝ่ายเพื่อสร้างผลงานที่ดีมีคุณภาพ เพิ่มผลผลิตของงาน ตามลำดับ

1.7 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีดังนี้

1.7.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามอายุโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.7.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

1.7.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการปรับตัวและความยืดหยุ่น ไม่แตกต่างกัน ส่วนโดยรวมและที่เหลืออีก 3 ด้าน คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบประเด็นที่สำคัญสามารถนำมา อภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ต่างตระหนักถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานของวิทยาลัยการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับ สมชาย รุ่งเรือง (2560) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือ รูปแบบ และกระบวนการที่สามารถช่วยเหลือ และนำบุคลากรในองค์กร ตลอดจนสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งวิธีการปฏิบัติงาน การสร้างนวัตกรรม การเพิ่มผลผลิต และการสร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในองค์กร ผู้นำสามารถบริหารงาน และสร้างบรรยากาศในการกระตุ้นทีมงานในองค์กรให้มีความร่วมมือในความคิดสร้างสรรค์ในการคิดค้นวิธีการ และนวัตกรรมใหม่ ๆ แก่องค์กร เพื่อความเจริญก้าวหน้า และอยู่รอดในภาวะที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง และวัลลภา อาริรัตน์ (2556) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ปีการศึกษา 2555 พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่นๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กรเพื่อที่จะทำให้อุทิศความสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ๆ ในการบริหารและการสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัว และกระบวนการทำงานต่างๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ในการดำเนินการโดยการกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติในการสรรหาคัดเลือก และบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ปฏิบัติงานในองค์กรพร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อการพัฒนา อารมณ์รักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กร เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการทำงาน และผู้บริหารมีความสามารถทางเชาว์ปัญญา มีบุคลิกภาพที่ดี พัฒนาดน และผลักดันให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอันดีงาม คิดหลายทาง หลายมิติ ให้มีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์มีความคิด และปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการใหม่ๆ เพื่อก่อให้เกิดการริเริ่มสิ่งใหม่ๆ และสนับสนุนให้ผู้อื่นได้มีความสร้างสรรค์เพื่อให้ภารกิจสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศณี กฐินเทศ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัยริน สมาน (2562) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นแนวทางผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สามารถจูงใจ หรือนำบุคลากรอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ คิดหาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหาร สามารถปรับตัว และยืดหยุ่นการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ นิลพันธุ์ (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิบติซาม เจ๊ะหะ (2564) ได้ วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางจังหวัดราชบุรี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สามารถจูงใจ หรือนำบุคลากรอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตรา สุระคำพันธ์ (2565) พบว่า ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดพันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย วางแผนทิศทางการทำงานอย่างลึกซึ้ง ในอนาคต มองอนาคต และคาดการณ์ล่วงหน้าถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นทุกมิติอย่างลึกซึ้ง มีความคิดใหม่ๆ ในเชิงรุก กล้าตัดสินใจกระทำอย่างมุ่งมั่นจนกว่าจะสำเร็จ และนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการคำนึงถึงเป็นเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรสำรวจความต้องการ พัฒนาการ และความสามารถของครู และบุคลากรฯ ให้โอกาสครู และบุคลากรพัฒนาดตนเอง โดยการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ติดตามอย่างใกล้ชิด

ปฏิบัติต่อครู บุคลากรแต่ละคนแตกต่างกันแต่เท่าเทียมกัน รับรู้เข้าใจความรู้สึกอารมณ์ และความต้องการของตนเอง ตลอดจนผล ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล

3. ด้านการปรับตัว และความยืดหยุ่น ผู้บริหารคิดอย่างมีระบบ ถูกต้องแม่นยำ นำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เปิดรับสิ่งใหม่ๆ คิดหาวิธีการใหม่ๆ ให้กับตัวเอง มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแผนการทำงานได้อย่างมีเหตุผล เข้าใจ และวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเอง และของผู้อื่นเพื่อปรับปรุงตนเองโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมไปถึงจัดการกับปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศในการคิดนอกกรอบ กระตุ้นให้ครู บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารก่อให้เกิดความคล่องตัว คิดอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมาย กล้าตัดสินใจแก้ปัญหาที่รวดเร็ว ให้โอกาสครู บุคลากรในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อเป็นการบูรณาการ วิธีการทำงานที่หลากหลายโดยอาศัยการเชื่อมโยงจากความรู้ และประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ จินตนาการจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่เป็นประโยชน์

5. ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารร่วมกันกับครู บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เล็งเห็นความสำคัญ ยอมรับในคุณค่า ในทุกตำแหน่งหน้าที่ ประชุมปรึกษาหารือรับฟังปัญหา แบ่งปันข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างขวัญกำลังใจที่ดี ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ แรงจูงใจให้ครู และบุคลากรอยากทำงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างยั่งยืนกับการบริหารงานแต่ละฝ่าย และนักเรียน นักศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).(2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์:สิ่งที่ควรค่าสำหรับทุกคนในอนาคต. ขอนแก่น:คลังน่านาวิทยา.
- เกศณี กลืนเทศ (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- คดิพงษ์ อ่อนไชย,สธิพร เขาวนชัย และวิทยา จันทรศิลา,(2565) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในอาชีวศึกษาจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ดารุณี บุญครอง (2560). วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษา สู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์. ฉบับที่ 2.
- นงเยาว์ สิงห์ทองกุล (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.วารสารวิชาการ มจร.บุรีรัมย์. ปีที่ 6 (ฉบับที่ 1 2564 : มกราคม – มิถุนายน). 146 - 158.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- พัชร อินทาปัจ,(2563). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี
- เพ็ญภา ศรีแปลก. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยรำไพพรรณี.
- วินา สุทธิโพธิ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2.(วิทยานิพนธ์ปริญญาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิจิตรา สุระคำพันธ์,(2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. 6 (1): 7-11.
- สมชาย รุ่งเรือง. (2560). รูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(1): 29-46.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2567). การจัดการอาชีวศึกษาในสถานศึกษา.สืบค้น 1 ตุลาคม 2566, จาก [http://www. vec.go.th](http://www.vec.go.th)
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2567):สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา,สืบค้นจาก ([www. https://bpp.vec.go.th](http://www.https://bpp.vec.go.th)). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.(2567):สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ,สืบค้นจาก (www.https://bsq.vec.go.th). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมทรง นัทธิศรี. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- อรรถชัย แนวเงินดี. (2561). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร. วิทยาเขตอีสาน, ปีที่ 2 (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เมษายน 2564),หน้า 13 - 21.
- อัยริน สมาแอ. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลาเขต 3.สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย หาดใหญ่.
- อิตีซาม เจหะ และนวรรตน์ ไชยมภู (2563:35) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2
- Likert, R., & Likert, J. (1976). New way of managing conflict. New York : McGraw - Hill.
- Robbins, S. P. (2000). Managing today. New Jersey: Prentice-Hall.
- Sternberg, R. J. (2006). Creative leadership: It's a decision. Journal of Leadership. Retrieved from <https://researchgate.net>